

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

Univerza v Ljubljani

Posebnosti skladiščenja in predelave lesa pridobljenega pri sanaciji ter upoštevanje varstveno sanitarnih posebnosti pri sanaciji velikih poškodb

Matevž Triplat , Mitja Piškur, Miha Humar

Gozdarski inštitut Slovenije, Večna Pot 2, 1000 Ljubljana
Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za lesarstvo

Kako učinkovito obvladovati poškodbe gozdov večjih razsežnosti
Ljubljana 25. oktober 2012

Velike poškodbe

Velike poškodbe gozdov - pregled

Lokacija in vzrok ujme	Datum	Velikost prizadetega območja	Količina prizadete lesne mase
Vetrolom Švica (Vivian)	27. februar 1990	/	/
Vetrolom Centralna Evropa (Lothar in Martin)	December 1999	/	180 mio m³
Požar na Krasu ⁽¹⁾	Konec leta 2003 in začetek leta 2004	1048 ha	/
Vetrolom na Jelovici ⁽²⁾	29. junij 2006	160 ha	85.000 bto m ³
Požar Šumka – Železna vrata – Trstelj ⁽³⁾	20. in 21. julij 2006	950 ha	/
Snegolom Pokljuka ⁽⁴⁾	Januar 2007	20.490 ha	88.000 bto m ³
Vetrolom Nemčija (Kyrill in Emma)	17. januar 2007	/	/
Vetrolom na področju med Kamnikom in Črničcem ⁽⁵⁾	6. in 13. julij 2008	791 ha	153.000 bto m³
Vetrolom v Pomurju ⁽⁶⁾	13. in 14. julij 2008	3.281 ha	14.140 bto m ³
Vetrolom v dolini Malinske in okrog naselja Pregara ⁽⁷⁾	7. junij 2008	15 ha	1.697 bto m ³
Vetrolom v vzhodni Sloveniji (Celje in Brežice) ⁽⁸⁾	15. avgust 2008	5.436 ha	93.992 bto m ³
Vetrolom Predmeja ⁽⁹⁾	7. junij 2008	178,8 ha	50.000 bto m ³
Snegolom Pokljuka ⁽¹⁰⁾	15.-25. december 2008	5.000 ha	49.000 bto m ³
Požar na Krasu ⁽¹¹⁾	2012	188 ha	8.000 bto m ³

Kako ukrepati?

- Skladiščenje v gozdu
- Mokro skladiščenje
- Skladiščenje v suhem okolju
- Skladiščenje v vlažnem okolju
- Posebne metode skladiščenja
- Druge možnosti skladiščenja

Skladiščenje v gozdu

- Ohranjanje živih prevrnjenih dreves
- Sečnja na suš

Mokro skladiščenje

- Škropljenje z vodo
- Potopitev v sladki vodi
 - Vlažen les je zaščiten pred delovanjem gliv razkrojevalk
 - Vlažnost lesa presega 120 %

Mokro skladiščenje

Skladiščenje v suhem okolju

- ❑ Navzkrižno zloženi sortimenti v pokritem okolju
- ❑ Navzkrižno zloženi sortimenti v nepokritem okolju

Skladiščenje v vlažnem okolju

- ❑ Običajno skladišče
- ❑ Sortimentni zaščiteni s folijo PVC

foto: Vida Papler-Lampe

Posebne metode skladiščenja

- ❑ Skladiščenje z izločitvijo kisika
- ❑ Sortimenti zaščiteni s »geotekstilno« tkanino
- ❑ Sortimenti prekriti z mineralno suspenzijo
- ❑ Skladiščenje v gramoznicah
- ❑ Skladiščenje v rudnikih
- ❑ Skladiščenje nad gozdno mejo
- ❑ Skladiščenje v snegu
- ❑ Sortiment prekriti z organskim materialom

Zaščita z geotekstilno folijo

Druge možnosti skladiščenja

- Biocidna zaščita
- Biotehnična zaščita
- Fizična zaščita

Biocidna zaščita

- Direktiva o biocidih
- Register biocidnih proizvodov
- Brizganje
- Potapljanje

Dodatni ukrepi

Lupljenje hlodovine

- ❑ Pod lubjem se nahajajo številni insekti
- ❑ V ličju in širši kambijevi coni se nahaja največ hranil
- ❑ Lupljenje pospešuje sušenje hlodovine

Skladišče olupljene hlodovine

Feromonske vabe

Premazovanje čel

- Premazovanje čel preprečuje nastanek razpok in upočasni sušenje hlodovine
- Stipol pasta

Red

Higiiena

- **Higiiena** (razni lesni ostanki se ne smejo nabirati na kupih, plevel, smeti...)

Mešanje stare in nove hlodovine

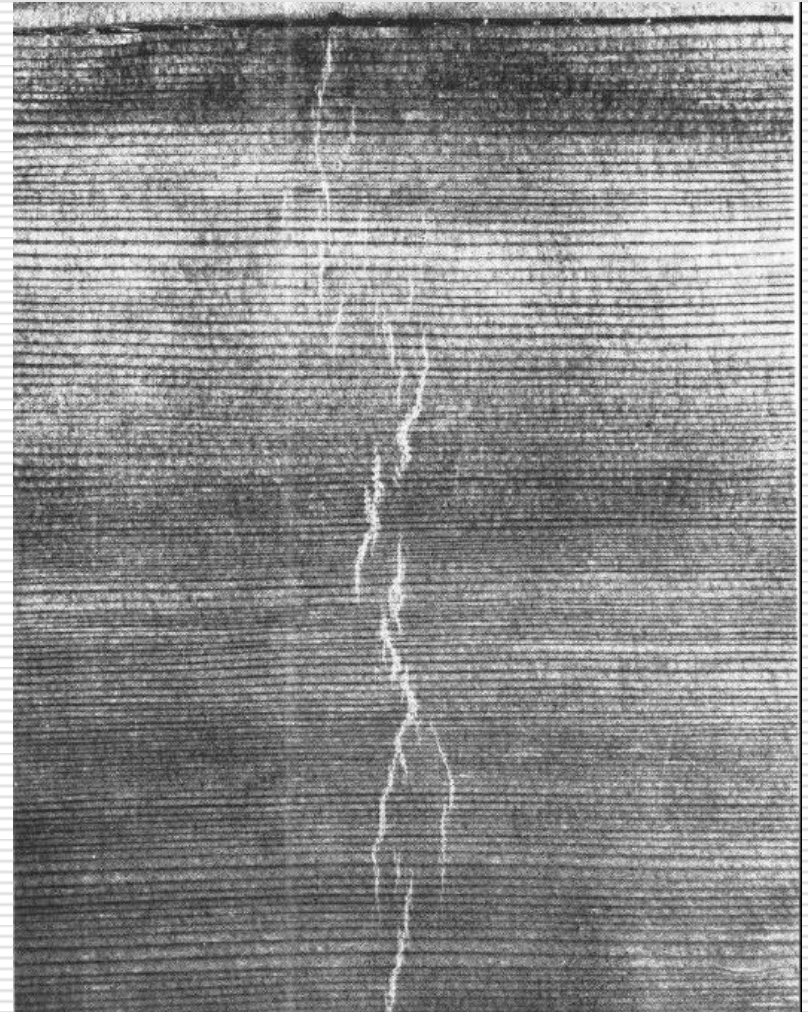

Urejeno skladišče hlodovine

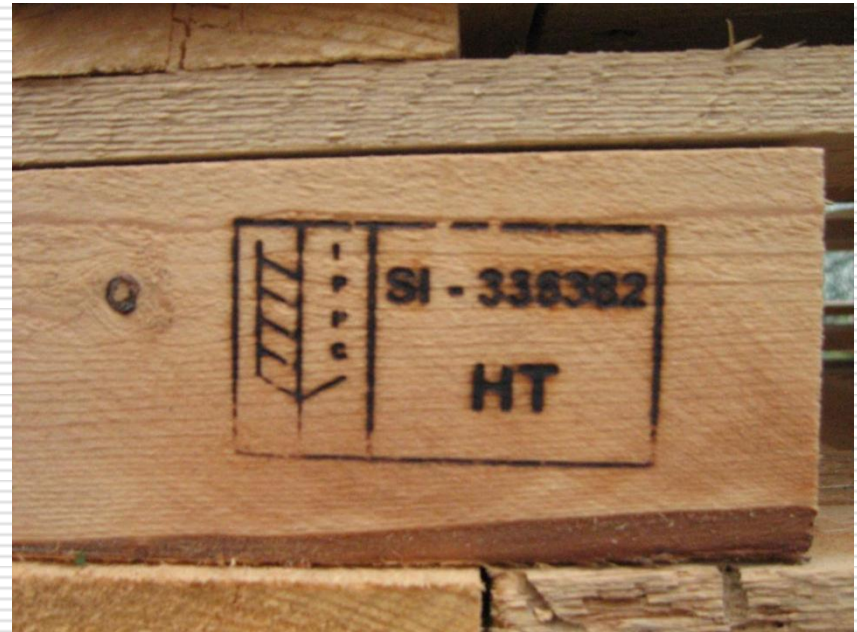
Vpliv ujm na kakovost lesa

- Kompresijske razpoke
- Zmanjšane mehanske lastnosti lesa

Fitosanitarni ukrepi v primeru napada lesnih škodljivcev

- ISPM-15
- Registrirani obrati
- Segrevanje
- Metil bromid
- Impregnacija?

Zaključki

- Pojavnost in intenziteta ujm v Evropi se v zadnjem obdobju povečuje, kar se odraža v vedno večjih poškodovanih površinah gozda in posledično v vedno večjih količinah lesa s teh žarišč.
- Z ustreznim ukrepanjem lahko močno zmanjšamo potencialno škodo.
- Ukrepe moramo prilagoditi vrsti in intenziteti ujm, vrste in količine lesa ter dostopne tehnologije.
- V veliko pomoč pri teh odločitvah je lahko gradivo zbrano v tem prispevku.

Hvala
